

**UCHWAŁA NR XXIV/153/2012
RADY GMINY NOWA KARCZMA**

z dnia 30 listopada 2012 r.

w sprawie zatwierdzenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Karczma na lata 2012-2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 (Dz. U. z 2002 r., Nr 113, poz. 984; Dz. U. z 2002 r., Nr 153, poz. 1271; Dz. U. z 2002 r., Nr 214, poz. 1806; Dz. U. z 2002 r., Nr 23, poz. 220; Dz. U. z 2002 r., Nr 62, poz. 558; Dz. U. z 2003 r., Nr 162, poz. 1568; Dz. U. z 2003 r., Nr 80, poz. 717; Dz. U. z 2004 r., Nr 102, poz. 1055; Dz. U. z 2004 r., Nr 116, poz. 1203; Dz. U. z 2005 r., Nr 172, poz. 1441; Dz. U. z 2005 r., Nr 175, poz. 1457; Dz. U. z 2006 r., Nr 17, poz. 128; Dz. U. z 2006 r., Nr 181, poz. 1337; Dz. U. z 2007 r., Nr 173, poz. 1218; Dz. U. z 2007 r., Nr 48, poz. 327; Dz. U. z 2008 r., Nr 180, poz. 1111; Dz. U. z 2008 r., Nr 223, poz. 1458; Dz. U. z 2009 r., Nr 157, poz. 1241; Dz. U. z 2009 r., Nr 52, poz. 420; Dz. U. z 2010 r., Nr 106, poz. 675; Dz. U. z 2010 r., Nr 28, poz. 142; Dz. U. z 2010 r., Nr 28, poz. 146; Dz. U. z 2010 r., Nr 40, poz. 230; Dz. U. z 2011 r., Nr 117, poz. 679; Dz. U. z 2011 r., Nr 134, poz. 777; Dz. U. z 2011 r., Nr 149, poz. 887; Dz. U. z 2011 r., Nr 21, poz. 113; Dz. U. z 2011 r., Nr 217, poz. 1281; Dz. U. z 2012 r., poz. 567) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2011, Nr 149, poz. 887 (Dz.U. z 2011 r., Nr 288, poz. 1690; Dz. U. z 2012 r., poz. 579) Rada Gminy Nowa Karczma uchwala co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Karczma na lata 2012-2015 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowa Karczma.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego

Przewodniczący Rady Gminy

Marek Wołoszyk

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE NOWA KARCZMA NA LATA 2012 - 2015

I WSTĘP

Art. 176 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożył na gminy zadania w postaci opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Jednym z celów tego programu jest stworzenie rozwiązań profilaktycznych umożliwiających działania osłonowe zapobiegające izolacji i marginalizacji rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Znaczenie rodziny dla społeczeństwa pozostaje na najwyższej pozycji. To w rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które gdy dorosną będą kształtować społeczeństwo. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego oraz środowiskiem wychowawczym. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, poglądy, ukierunkowuje jego postępowanie na całe życie. Prawidłowy rozwój dziecka jest możliwy tylko w zdrowo funkcjonującej rodzinie.

Zawarte w niniejszym programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Obejmują pomocą rodziny zagrożone różnego rodzaju patologiami, rodziny dysfunkcyjne oraz dzieci i młodzież zagrożoną niedostosowaniem społecznym. Podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Podstawą działań ujętych w Programie są:

- * ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- * ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- * ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przemoc w rodzinie
- * ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

II DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE NOWA KARCZMA

Z danych własnych Gminy Nowa Karczma wynika, że na dzień 31 grudnia 2011 r. Gmina liczyła 6.696 osób, wśród których nieznaczną większość stanowiły kobiety tj. 50,40 %. Dzieci i młodzież poniżej 18 roku życia stanowiły 27,14 % ogółu mieszkańców Gminy.

Tabela 1. Stan ludności Gminy na dzień 31.12.2011 r.

Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Do 18 lat	Wiek produkcyjny Powyżej 18 do 60 lat kobiety lub 65 mężczyźni	Wiek poprodukcyjny wwyż od 60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni
6.696	3.375	3.321	1.817	4.150	729

Mimo otwartych rynków pracy przez wiele państw Europy, nadal mieszkańcy Gminy borykają się z bezrobociem. Na dzień 31 grudnia 2011 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kościerzynie zarejestrowanych było 367 osób bezrobotnych w tym 211 kobiet z terenu Gminy. Prawo do zasiłku z tego tytułu posiadały jedynie 53 osoby. Ogólna liczba osób bezrobotnych w porównaniu z grudniem 2010 r. zmniejszyła się o 10 osób. Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej, bezrobocie pozostaje jednym z głównych powodów. W 2011 r. wśród 222 rodzin korzystających z pomocy społecznej, kwestia bezrobocia dotyczyła 86 rodzin. Inne powody to m.in. ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba. W porównaniu do lat 2009 i 2010, powody przyznania pomocy społecznej w 2011 r. pozostają na tym samym poziomie bądź ulegają nieznacznym wahaniom. Niepokojącym jedynie jest fakt utrzymywania się wysokiej liczby osób uzależnionych od alkoholu oraz wzrastające tendencje udzielania pomocy z powodu długotrwałej choroby.

Tabela 2. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2009 - 2011

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach
	2009	2010	2011	2011
Ubóstwo	152	178	165	730
Bezdomność	5	6	6	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	2	18	94
Bezrobocie	93	93	86	354
Niepełnosprawność	89	104	99	345
Długotrwała choroba	71	83	99	351
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	24	36	21	74
Przemoc w rodzinie	0	4	4	23
Alkoholizm	30	22	30	105
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	2	11
Zdarzenie losowe	2	1	1	4

Uwzględniając typologię rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2011 r. to rodziny z dziećmi stanowiły 70% ogółu świadczeniobiorców, wśród których 13,42 % stanowiły rodziny niepełne.

Z danych OPS i Urzędu Gminy wynika, że 2011 r. udzielono wsparcia

- 222 rodzinom na podstawie ustawy o pomocy społecznej
- 786 rodzinom na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych
- 26 rodzinom na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
- 165 rodzinom na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych
- 111 rodzinom na podstawie ustawy o systemie oświaty (pomoc materialna dla uczniów).

Edukacja szkolna w Gminie Nowa Karczma realizowana jest w 4 szkołach podstawowych oraz 3 gimnazjach.

Tabela 3. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów

L.p.	Szkoła	Liczba uczniów w roku szkolnym 2011/2012 (z klasą „0” w szkołach podstawowych)
1.	Szkoła Podstawowa Lubań	278
2.	Szkoła Podstawowa Grabowo	230
3.	Szkoła Podstawowa Nowa Karczma	249
4.	Szkoła Podstawowa Szatarpy	76
5.	Gimnazjum w Lubaniu	107
6.	Gimnazjum w Grabowie	72
7.	Gimnazjum w Nowej Karczmie	120
	Razem:	1.132

Źródło: Referat Oświaty Urzędu Gminy w Nowej Karczmie

Część dzieci z rodzin najuboższych, a mianowicie na koniec czerwca 2012 r. było ich 240 korzysta z pomocy społecznej w formie dożywiania w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Niektóre dzieci pochodzące z rodzin borykających się z różnego rodzaju problemami wysyłane są na kolonie letnie finansowane ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W przypadku gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną. Na koniec czerwca 2012 r. w różnorodnych

formach pieczy zastępczej przebywało 16 dzieci z naszej gminy co stanowi 0,88% grupy wiekowej od 0 do 18 roku życia.

III ZASOBY GMINY

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Nowa Karczma.

L.p.	Nazwa placówki	Rodzaj działalności
1	Ośrodek Pomocy Społecznej	Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, poradnictwo, przyznawanie stypendiów, naborów dzieci na kolonie, świadczenia rodzinne i alimentacyjne
2	Urząd Gminy	Przyznawanie dodatków mieszkaniowych
3	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów	Przeciwdziałanie problemom wynikającym z nadużywania alkoholu
4	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Wsparcie i pomoc w przewycięzaniu problemom przemocy
5	Placówki oświatowe z terenu Gminy	Działalność edukacyjno-wychowawcza , wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci
6	Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji	Zajęcia pozaszkolne i organizowanie czasu wolnego
7	CARITAS przy Parafii Św. Antoniego w Nowej Karczmie	Działalność charytatywna

W Gminie Nowa Karczma brakuje placówek, które świadczyłyby usługi w formie specjalistycznego poradnictwa jak i w zwalczaniu bezradności opiekuńczo – wychowawczej. W sytuacjach gdy nie wystarcza praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych OPS, rodziny kierowane są po pomoc do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie.

IV CELE PROGRAMU I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Program wspierania rodziny nastawiony jest przede wszystkim na rozwiązywanie sytuacji gdy rodzina nie spełnia swojej podstawowej funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Utrzymanie dziecka w rodzinie bądź jego powrót do rodziny jest celem priorytetowym dlatego też wszelkie działania powinny dążyć ku temu.

Cel główny Programu:

Skuteczne wspieranie rodzin w przywracaniu im zdolności do pełnienia ich zadań oraz profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Cele szczegółowe:

1. Doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny.
2. Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
3. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych.
4. Uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.

Odbiorcami programu będą rodziny doświadczające problemów opiekuńczo – wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.

Dla realizacji celów zakłada się następujące działania:

* zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

- zapewnienie pomocy materialnej rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy systemie oświaty

- udzielenie pomocy rzeczowej w formie żywności w ramach programu PEAD

- objęcie dożywianiem wszystkich dzieci tego wymagających w szkołach oraz w klubach środowiskowych

* przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:

- zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy

- rozwój działalności zespołu interdyscyplinarnego
- rozwój poradnictwa specjalistycznego dla ofiar oraz sprawców przemocy
- * zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowej:
 - systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, kuratorów, asystentów rodziny
 - podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców
 - doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych
 - wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dzieci
 - doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny
- * zapobieganie różnego rodzaju uzależnieniom:
 - rozwój działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - profilaktyka, edukacja oraz wczesna interwencja w rodzinach zagrożonych uzależnieniami.

V ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są:

- * rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych
- * dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki
- * przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

VI POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Realizatorzy Programu

Koordinatorem i organizatorem działań w ramach Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Karczmie. Program realizowany będzie na terenie Gminy Nowa Karczma w latach 2012-2015. W działaniach w zakresie rozwiązywania problemów społecznych rodziny należy wziąć pod uwagę uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji. Wśród nich m.in. należy wymienić:

- Policję
- Placówki oświatowe i kulturalne
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny
- Organizacje pozarządowe
- Powiatowy Urząd Pracy
- Kuratorzy sądowi

2. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Nowa Karczma oraz z budżetu państwa zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Monitorowanie Programu

Monitoring Programu prowadzony będzie corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w niniejszym Programie. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Karczmie będzie do dnia 31 marca każdego roku przedkładał Radzie Gminy Nowa Karczma roczne sprawozdanie z realizacji niniejszego Programu.